

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра общей экологии и методики преподавания биологии

Аннотация к дипломной работе

**ЖУЖЕЛИЦЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО ЛАНДШАФТНОГО
ЗАКАЗНИКА «МОЗЫРСКИЕ ОВРАГИ»**

ТОЛСТИК
Ангелина Александровна

Научный руководитель:
Старший преподаватель,
М.Л.Минец

Минск, 2024

РЕФЕРАТ

Дипломная работа 47 с., 28 рис., 26 табл., 19 источников.

ЖУЖЕЛИЦЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО ЛАНДШАФТНОГО ЗАКАЗНИКА «МОЗЫРСКИЕ ОВРАГИ».

Объект исследования: жуки семейства *Carabidae* (жужелицы), обитающие на территории государственного ландшафтного заказника «Мозырские овраги»

Цель работы: установить современное состояние доминантных комплексов жужелиц типичных биотопов ландшафтного заказника «Мозырские овраги».

Методы исследования: стандартные полевые.

Семейство *Carabidae* государственного ландшафтного заказника «Мозырские овраги» характеризуется небольшим видовым разнообразием.

Для изучения были отобраны 6 разнообразных по древесным насаждениям биотопов. Всего было отловлено 1068 экземпляров жужелиц, из них было определено 362 самца и 438 самок. Так же среди отловленных экземпляров присутствует два вида, занесённых в Красную Книгу Республики Беларусь – *Carabus violaceus* и *Carabus coriaceus*, имеющие национальный статус охраны IV категории. В учётный период с 08.07.22 г. по 13.08.22 г. было отловлено 7 видов жужелиц, которые относятся к 3 родам: *Carabus*, *Nebria* и *Pterostichus*.

В учётный период с 08.07.23 г. по 29.07.23 г. было отловлено 5 видов жужелиц, которые относятся к двум родам: *Carabus* и *Pterostichus*.

Все виды относятся к лесным по биотопической приуроченности, по гигропреферендуму – мезофильны, зимующие на стадии имаго, по жизненной форме эпигеобионты ходящие.

За весь период исследований было отработано 1680 ловушко-суток: 1050 в период с 08.07.22 по 13.08.22 и 630 в период с 08.07.23 по 29.07.23.

В данной работе сделан акцент на жужелиц рода *Carabus*, так как он является преобладающим.

Динамика активности жужелиц во всех шести биотопах в каждом съёме постоянно менялась, что может быть связано с погодными условиями тех периодов, появлением новых особей, откладки яиц и их отношение к сезону.

Показатели уловистости жужелиц на протяжении всего исследования при каждом съеме менялись.

Полученные результаты свидетельствуют о высокой ценности ландшафтного заказника «Мозырские овраги» для сохранения биологического разнообразия Белорусского Полесья.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа 47 с., 28 мал., 26 табл., 19 крыніц.

ЖУЖАЛІЦЫ ДЗЯРЖАЎНАГА ЛАНДШАФТНАГА ЗАМОВНІКА “МАЗЫРСКІЯ ЯРЫ”.

Аб’ект даследвання: жукі сямейства *Carabidae* (жужаліцы), якія насяляюць на тэрыторыі дзяржаўнага ландшафтнага замовніка “Мазырскія яры”.

Мэта працы: устанавіць сучасны стан дамінантных комплексаў жужаліц тыповых біятопаў ландшафтнага замовніка “Мазырскія яры”

Метады даследвання: стандартныя палявыя.

Сямейства *Carabidae* дзяржаўнага ландшафтнага замовніка “Мазырскія яры” характарызуецца невялікай краявідная разнастайнасцю. Для вывучэння былі адабраны 6 разнастайных па драўняных насаджэннях біятоау. Усяго было адлоўлена 1068 экзэмпляраў жужаліц, з іх было вызначана 362 самцы і 438 самак. Таксама сярод адлоўленых экзэмпляраў прысутнічаюць два віды, занесеныя ў Чырвоную Кнігу Рэспублікі Беларусь – *Carabus violaceus* і *Carabus coriaceus*, якія маюць нацыянальны статус аховы IV катэгорыі. Ва ўліковы перыяд з 08.07.22 г. па 13.08.22 г. было адлоўлена 7 відаў жужаліц, якія адносяцца да 3 радоў: *Carabus*, *Nebria* і *Pterostichus*.

Ва ўліковы перыяд з 08.07.23 г. па 29.07.23 г. было адлоўлена 5 відаў жужаліц, якія адносяцца да двух радоў: *Carabus* і *Pterostichus*.

Усе віды ставяцца да лясных па біятапічнай прымеркаванасці, па гіграпрэферэндуме – мезафільныя, якія зімуюць на стадыі імага, па жыццёвай форме эпігеабіёнты хадзячыя.

За ўвесь перыяд даследванняў было адпрацавана 1680-пастка-сутак: 1050 у перыяд з 08.07.22 г. па 13.08.22 г. і 630 у перыяд з 08.07.23 г. па 29.07.23 г.

У дадзенай працы зроблены акцэнт на жужаліц роду *Carabus*, бо ён з’яўляецца пераважным.

Дынаміка актыўнасці жужаліц ва ўсіх шасці біятопах у кожным здыме пастаянна мянялася, што можа быць звязана з умовамі надвор’я тых перыядаў, з’яўленнем новых асобін, адкладкі яек і іх стаўленне да сезону.

Паказчыкі ўловістасці жужаліц на працягу ўсяго даследвання пры кожным здыме змяняліся..

Атрымнаныя вынікі сведчаць аб высокай каштоўнасці ландшафтнага замовніка “Мазырскія яры” для захавання біялагічнай разнастайнасці Беларускага Палесся.

ABSTRACT

Thesis 47 pages., 28 figures., 26 tables., 19 sources.

CARABUS OF THE STATE LANDSCAPE SANCTUARY «MOZYR RAVINES».

Object of study: carabus of the family *Carabidae*, living on the territory of the state landscape reserve «Mozyr ravines».

Purpose of the work: to establish the current of the dominant carabus complexes of typical biotopes of the Mozyr Ravines landscape reserve.

Research methods: standart field.

The *Carabidae* family of the Mozyr Ravines state landscape reserve is characterized by low species diversity. 6 biotopes with different tree plantations were selected for study. A total of 1068 carabus specimens were captured, of which 362 males and 438 females were identified. Also among the captured specimens there are two species listed in the Red Book of the Republic of Belarus – *Carabus violaceus* and *Carabus coriaceus*, which have a national protection status of IV category. During the recording period from 08.07.22 to 13.08.22, seven species of carabus were captured, which belong to three general: *Carabus*, *Nebria* and *Pterostichus*.

During the recording period from 08.07.23 to 29.07.23, five species of carabus were captured, which belong to two general: *Carabus* and *Pterostichus*.

All species are classified as forest species according to their biotopic location; according to their hydropreferendum, they are mesophilic, overwintering at the adult stage; according to their life form, they are walking epigeobionts.

Over the entire research period, 1680 trap days were worked out: 1050 in the period from 08.07.22 to 13.08.22 and 630 in the period from 08.07.23 to 29.07.23.

In this work , emphasis is placed on *Carabus*, since it is predominant one.

The dynamics of carabus activity in all six biotopes in each survey was constantly changing, which may be due to the weather conditions of those periods, the appearance of new individuals, egg laying and their relationship to season.

The catchability indicators of carabus changed throughout the study with each survey.

The results obtained indicate the high value of the Mozyr Ravines landscape reserve for the conservation of the biological diversity of Belarusian Polesie.